

Història de la Llengua Espanyola

Codi: 106377
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Gloria Clavería Nadal
Correu electrònic: gloria.claveria@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Com que l'estudiant ha demostrat, amb l'obtenció dels crèdits de les assignatures de formació bàsica i de les obligatòries, haver adquirit les competències bàsiques, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuais errors ortogràfics i d'expressió que es poguessin cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final de l'assignatura.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

A més, es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació dels treballs acadèmics. No obstant això, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar el professor de l'assignatura si és necessari.

Advertiment per als estudiants de programes de mobilitat: l'assignatura requereix un nivell de competència d'espanyol elevat.

Objectius

L'assignatura d' "Història de la llengua espanyola" s'integra en la matèria *Llengua espanyola: variació i diacronia*, la qual forma part dels 108 crèdits de formació obligatòria del Grau de Llengua i Literatura espanyoles, i que l'alumnat cursa juntament amb altres assignatures de llengua i literatura espanyoles.

Objectius:

Coneixement sistemàtic de les principals característiques de la història de la llengua espanyola a través de l'anàlisi dels textos de diferents èpoques.

Adquisició de les eines bàsiques de l'anàlisi lingüístico-filològic de textos i resolució de qüestions relacionades amb l'anàlisi històric de la llengua.

Utilització de les fonts bibliogràfiques avançades de l'estudi històric de la llengua.

Competències

- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Elaborar argumentacions aplicables als àmbits de la literatura hispànica, de la teoria literària, de la llengua espanyola i la lingüística, i avaluar-ne la rellevància acadèmica.
- Identificar les característiques lingüístiques dels diferents períodes en l'evolució de la llengua espanyola.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els principis de la lingüística històrica per descriure l'evolució de l'espanyol.
2. Descriure les principals etapes de la història de la llengua espanyola (romanç medieval, espanyol clàssic, espanyol modern) a partir de les seves característiques lingüístiques i els seus condicionants externs.
3. Fer comentaris lingüísticofilològics de textos antics i situar-los en el seu període corresponent.
4. Fer prediccions i inferències lingüístiques sobre el contingut d'un text.
5. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic i en la transmissió dels seus coneixements.
6. Fer servir les eines digitals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb l'estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
7. Fer servir les fonts tradicionals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
8. Justificar mitjançant una terminologia apropiada l'anàlisi de les dades des d'un punt de vista lingüístic.
9. Reconèixer i descriure l'evolució del lèxic de l'espanyol des del llatí fins a l'actualitat.
10. Reconèixer i descriure l'evolució del sistema fònic de l'espanyol i els seus trets grafemàtics associats des del llatí a l'actualitat.
11. Reconèixer i descriure l'evolució del sistema morfològic i sintàctic de l'espanyol des del llatí fins a l'actualitat.
12. Valorar la diversitat lingüística des d'un punt de vista diacrònic.

Continguts

1. El romanç medieval: el naixement d'una nova norma d'escriptura i els primers textos. Característiques lingüístiques, usos.
2. L'espanyol clàssic i modern: característiques lingüístiques, usos de la llengua i tradicions discursives de l'espanyol clàssic i modern.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats se divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor, en les quals es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi lingüística.

· Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, a més de la preparació de presentacions orals.

· Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de la assignatura es portarà a terme mitjançant presentacions orals i proves escrites.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, sessions de seminaris, pràctiques dirigides pel professor	52,5	2,1	
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
treball autònom	75	3	

Avaluació

Treball (tema 1): 50%

Prova escrita (tema 2): 40%

Exercicis pràctics, assistència i participació a classe: 10%

Es considerarà com *No Evaluable* l'estudiant que no hagi realitzat cap de les proves d'avaluació.

Podrà fer-se la recuperació si l'estudiant no s'ha presentat a una de les proves en el termini fixat o si la nota final no és aprovat.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1. Treball individual (tema 1)	50%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
2. Prova escrita (tema 2)	40%	3,5	0,14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
3. Exercicis pràctics, assistència i participació a classe	10%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografía

- Ariza, M. (1998): *El comentario filológico de textos*, Madrid: Arco/Libros.
- Cano Aguilar, R. (1988): *El español a través de los tiempos*, Arco/Libros: Madrid.
- Cano Aguilar, R. (1991): *Comentario filológico de textos*, Madrid: Taurus.
- Cano Aguilar, R. (1998): *Comentario filológico de textos medievales no literarios*, Madrid: Arco/Libros.
- Cano Aguilar, R. (coord.) (2004): *Historia de la lengua española*, Barcelona: Ariel Lingüística. Segunda edición actualizada 2005.
- Company Company, C. (dir.) (2006-): *Sintaxis histórica de la lengua española*. México: FCE-UNAM.
- Corominas, J., y J. A. Pascual (1980-1991): *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*, 6 vols., Madrid: Gredos; edición en CD-ROM (2012).
- Dworkin, S. N. (2012): *A history of the Spanish lexicon: a linguistic perspective*, Oxford: U. P.
- Dworkin, S. N. (2018): *A guide to Old Spanish*, Oxford: U. P.
- Echenique, M.ª T. y J. Sánchez Méndez (2005): *Las lenguas de un reino: historia lingüística hispánica*, Madrid: Gredos.
- Lapesa, R. (1981⁹): *Historia de la lengua española*, Madrid: Gredos.
- Lapesa, R. (1985): *Estudios de historia de la lingüística española*, Madrid: Paraninfo.
- Lapesa, R. (1996): *El español moderno y contemporáneo. Estudios lingüísticos*, Barcelona: Crítica.
- Lapesa, R. (2000): *Estudios de morfosintaxis histórica del español*, 2 vols., Madrid: Gredos.
- Menéndez Pidal, R. (1904/1977¹⁵): *Manual de gramática histórica española*, Madrid: Espasa-Calpe.
- Menéndez Pidal, R. (1968⁵): *La lengua de Cristóbal Colón. El estilo de Santa Teresa y otros estudios sobre el siglo XVI*, Madrid: Espasa-Calpe,
- Menéndez Pidal, R. (1926/1980⁹): *Orígenes del español. Estado lingüístico de la Península Ibérica hasta el siglo XI*, Madrid: Espasa-Calpe.
- Menéndez Pidal, R. (1991): *La lengua castellana en el siglo XVII*, Madrid: Espasa-Calpe.
- Menéndez Pidal, R. (2005): *Historia de la lengua española*, edición al cuidado de D. Catalán, 2 vols., Madrid: Fundación Ramón Menéndez Pidal-Real Academia Española.
- Moreno Fernández, Francisco (2005): *Historia social de las lenguas de España*, Barcelona: Ariel.
- Penny, R. (1993): *Gramática histórica del español*, Barcelona: Ariel.
- Penny, R. (2000): *Variation and change in Spanish*, Cambridge: Cambridge U. P. Traducción: *Variación y cambio en español*, Madrid: Gredos, 2004.
- Pöckl, W. et al. (2004): *Introducción a la lingüística románica*, Madrid: Gredos.
- Pountain, C. (2001): *A History of Spanish Language through Texts*, Routledge: London and New York.
- Ridruejo, E. (ed.) (2019): *Manual de lingüística española*, Berlin/Boston: De Gruyter.

Real Academia Española (2011): *Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología yDVD: Las voces del español. Tiempo y espacio*, Madrid: Espasa.

Torrens, M.ª Jesús (2007): *Evolución e historia de la lengua española*, Madrid: Arco/Libros.

Programari

-